

Dosarul nr. 1a-2089/16

DECIZIE

11 septembrie 2018
mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele ședinței de judecată, judecător	ULIANOVSKI Xenofon
judecători	TELEUCĂ Stelian
	VRABII Silvia
Grefier	URSU Renata
Cu participarea:	
Procurorului	MORARU Constantin
Apărătorului	MIHAILA Constantin
Inculpatului	SCURTU Constantin

a judecat, în ședință publică, apelurile de bază și suplimentar ale inculpatului SCURTU Constantin X și a apărătorului său MIHAILA Constantin, declarate împotriva sentinței Judecătorei Călărași din 27 octombrie 2016, în cauza penală de învinuire a lui

SCURTU Constantin X, născut la XXXX, originar și domiciliat în XXXX, studii superioare, un copil minor, căsătorit, supus militar, moldovean, angajat în câmpul muncii, nu este invalid, fără antecedent penale, moldovean, cetățean al R. Moldova,

de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.42, 332 alin.(2), lit. b) și art.327 alin.(2), lit. b) Cod penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: XXXXXXXXXXX - XXXXXXXXXXX, în instanța de apel: XXXXXXXXXXX - XXXXXXXXXXX.

Procedura de citare legal executată.

Procurorul pledează pentru respingerea apelurilor declarate în interesele inculpatului.

Inculpatul și apărătorul său cer admiterea apelurilor declarate în interesele inculpatului.

Asupra apelurilor, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul, -

CONSTATĂ:

Prin sentința Judecătorei Călărași din 27 octombrie 2016, SCURTU Constantin X a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2), lit. b) Codul penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 750 (șapte sute cincizeci) u.c., ceea ce constituie 15000 (cincisprezece mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele administrației publice pe un termen de 3 (trei) ani.

Procesul penal privind învinuirea lui SCURTU Constantin X în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42,332 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM, a fost încetat din motivul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

Lui SCURTU Constantin X i s-a comunicat că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărîrea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral. Amenda se va achita de către condamnat în mod benevol în termen de 30 de zile de la rămînerea definitivă a sentinței judecătorești, în caz contrar instanța va trimite oficiului de executare titlul executoriu pentru încasarea silită a amenzii.

Inculpatului i s-a explicat că în caz de eschivare cu rea voință de la achitarea amenzii instanța de judecată conform art. 64 CP RM poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare, calculîndu-se o lună de închisoare pentru 50 unități convenționale.

În privința lui SCURTU Constantin X a fost aplicată măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi țara, care va înceta de drept la rămînerea definitivă a prezentei sentințe.

rentu a pronunța sentința, instanța de jona a reținut ca, inculpatul SCURTU Constantin este invinuit de faptu ca in toamna anului 2010, deținând funcția de primar a XXXX, astfel fiind persoană cu funcții de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu în interes personal, știind cu certitudine că cotele-părți valorice ale locuitorilor s. Rădeni, r-nul Călărași nu au fost repartizate între locuitori, că nu au avut loc adunări a locuitorilor s. Rădeni referitor la repartizarea cotelor valorice și că nu au fost întocmite careva documente referitoare la repartizarea cotelor valorice, și că toate documentele privind privatizarea bunurilor fostului sovhoz-zavod „Rădeni” se păstrează în localul primăriei, având acces liber la documentele menționate, a organizat falsificarea proceselor verbale al adunării unui grup de cetățeni nedeterminanți, datat cu anul 2002, precum că chipurile cetățenilor menționați le-a fost repartizată în natură cota- parte valorică în construcții, date care nu corespund adevărului și anume lui SCURTU Veronica și SCURTU Tudor -a câte 50 % cotă-parte valorică din construcția hidrotehnică - damba bazinului acvatic „Ichel”, iar lui Sajin Ivan - 35%, Jardan Ana - 50 % și Sajin Tamara - 15 % cotă-parte valorică din construcția hidrotehnică –damba bazinului acvatic „Valea Părului”), persoane care sunt rude ale lui SCURTU Constantin.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate SCURTU Constantin a comis infracțiunea prevăzută de art. 42, 332 alin. (2) lit. b) Cod penal organizarea înscrierii de către o persoană cu funcție de demnitate publică în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșite din interes material.

Tot el, în toamna anului 2010, deținând funcția de primar a s. Rădeni, r- nul Călărași, fiind persoană cu funcții de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu în interes personal, știind cu certitudine că cotele-părți valorice ale locuitorilor s. Rădeni, r-nul Călărași nu au fost repartizate între locuitori, că nu au avut loc adunări a locuitorilor s. Rădeni, referitor la repartizarea cotelor valorice și că toate documentele privind privatizarea bunurilor fostului sovhoz-zavod „Rădeni” se păstrează în localul primăriei, având acces liber la documentele menționate, a utilizat procese- verbale falsificate al adunării unui grup de cetățeni nedeterminanți, datat cu anul 2002 care nu corespund adevărului, precum că chipurile cetățenilor menționați le-a fost repartizată în natură cota-parte valorică în construcții, și anume lui SCURTU Veronica și SCURTU Tudor -a câte 50 % cotă-parte valorică din construcția hidrotehnică - damba iazului acvatic „Ichel”, iar lui Sajin Ivan - 35 %, Jardan Ana - 50 % și Sajin Tamara - 15 % cotă-parte valorică din construcția hidrotehnică - damba bazinului acvatic „Valea Părului”), persoane care sunt rude ale lui SCURTU Constantin ca autentice, și folosindu-se de încrederea acordată de cotași care i-au încredințat prin procură dreptul de a dispune de cota valorică după bunul plac, a întocmit contracte de vânzare- cumpărare cu soția sa Rodica SCURTU, astfel intrând în posesia bunurilor imobile menționate, (dambele iazurilor „Ichel” și „Valea Părului), fiind prin urmare cauzate daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale Primăriei s.Rădenii, r-nul Călărași, manifestată prin privarea de dreptul de repartizare administrare și gestionare a bunurilor acvatice menționate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate SCURTU Constantin a comis infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de demnitate publică a situației de serviciu, în interes material și în alte interese personale, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

Tot el, în toamna anului 2010, deținând funcția de primar a XXXX, astfel fiind persoană cu funcții de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu în interes personal, știind cu certitudine că cotele părți valorice ale locuitorilor s.Rădeni, r-nul Strășeni nu au fost repartizate între locuitori, că nu au avut loc adunări a locuitorilor s.Rădeni referitor la repartizarea cotelor valorice și că nu au fost întocmite careva documente referitoare la repartizarea cotelor valorice, și că toate documentele privind privatizarea bunurilor fostului sovhoz-zavod „Rădeni” se păstrează în localul primăriei, având acces liber la documentele menționate, a organizat falsificarea proceselor-verbale al adunării unui grup de cetățeni nedeterminați, datat cu anul 2002 precum că chipurile cetățenilor menționați le-a fost repartizată în natură cota-valorică în construcții, date care nu corespund adevărului și anume lui Andronic Evghenia a câte 13%, Andrei Ion a câte 4%, Andrei Iulia a câte 3%, Alexa Maria a câte 3%, Cibotari Maria a câte 22%, Onța Irina a câte 8%, Morari Tamara a câte 6%, Rusu Nina a câte 6%, Pălitu Ion a câte 3%, Tihon Axenia a câte 5%, Subțirel Ion a câte-3%, cotă-parte valorică din atelierul de construcții de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s.Rădeni, ca autentice și folosindu-se de încrederea acordată de cotași care i-au încredințat prin procură dreptul de a dispune de cota valorică după bunul plac, a întocmit contracte de vânzare-cumpărare cu soția sa SCURTU Rodica, astfel intrând în posesia bunului imobil menționat, (atelierul de construcție de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s.Rădeni), fiind prin urmare cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale Primăriei s.Rădeni, r-nul Călărași, manifestată prin privarea de dreptul de repartizare administrare și gestionare a atelierului menționat.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate SCURTU Constantin a comis infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de demnitate publică a situației de serviciu, în interes material și în alte interese personale, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice.

• *Sentința în termeni legali a fost atacată cu apelul de către inculpatului SCURTU Constantin X și a apărătorului său MIHAILA Constantin, care au solicitat: casarea sentinței Judecătoriei Călărași din XXXXXXXXXX, în partea recunoașterii lui SCURTU Constantin X vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 al.(2) lit. b) Codul penal, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care SCURTU Constantin X să fie achitat.*

• *Apelanții consideră sentința Judecătoriei Călărași din XXXXXXXXXX nefondată în partea recunoașterii lui SCURTU Constantin X vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2), lit.b) CP cit și în partea aplicării pedepsei foarte aspre, sub formă de amendă în mărime de 750 u.c., ceia ce constituie 15000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele administrației publice pe un termen de 3 ani, din următoarele motive:*

- *Instanța de fond nu a ținut cont de faptul că conform Codului penal în redacția modificărilor pînă în anului 2010, dispoziția art. 327 alin.(2), lit.b) Cod penal, care prevede Abuzul de putere sau abuzul de serviciu, la data săvârșirii presupuselor infracțiuni în anul 2010, avea alt conținut după cum urmează:*

(2) Aceeași acțiune: b) săvârșită de o persoană cu înaltă funcție de răspundere.

Instanța de fond a invocat la condamnarea lui SCURTU Constantin X prin Sentința Judecătoriei Călărași din XXXXXXXXXX, unde a indicat că l-a recunoscut vinovat pe SCURTU Constantin X de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2), lit.b) CP care precede :

(c) Aceeași acțiune:

(2) Aceeași acțiune.

b) săvârșită de o persoană cu funcție de demnitate publică.

Astfel, apelanții atrag atenția instanței de apel că instanța de fond nu a ținut cont de modificările survenite în Codul penal în art.327 alin.(2), lit.b) care a fost modificat prin Legea Parlamentului nr.245 din 02.12.11, publicată în Monitorul Oficial nr. 25-28 din 03.02.12.

Prin aceste modificări au fost modificate mai multe articole din Codul penal, inclusiv art. 123 CP, în care au fost introduse noțiunile de Persoană cu funcție de răspundere, persoană publică și persoană cu funcții de demnitate publică. Or, instanța conform art. 8 CP era obligată să aplice prevederile legale de la data săvârșirii presupusei infracțiuni.

Astfel procurile notariale semnate și eliberate de Andronic Evghenia, Andrei Ion, Andrei Iulia, Alexa Maria, Cibotari Maria, Onța Irina, Morari Tamara, Rusu Nina, Pălitu Ion, Tihon Axenia, Subțirel Ion, care dețineau cotă-parte valorică în atelierul de reparații de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s. Rădeni , prin care SCURTU Constantin a fost împuternicit să le reprezinte interesele și Procurile notariale semnate și eliberate de SCURTU Veronica și SCURTU Tudor, care dețin cotă parte valorică din construcția hidrotehnică damba bazinului acvatic „Ichef, prin care SCURTU Constantin a fost împuternicit să le reprezinte interesele, și Procurile notariale semnate și eliberate de Sajin Ivan, Jardan Ana și Sajin Tamara, care dețineau cotă parte valorică din construcția hidrotehnică-damba bazinului acvatic „Valea Părului”, prin care SCURTU Constantin a fost împuternicit să le reprezinte interesele, - toate au fost semnate și autentificate notarial în luna septembrie, octombrie, noiembrie anul 2010. Contractele de vânzare cumpărare la care se face trimitere, au fost încheiate de cotașii nominalizații prin reprezentantul său SCURTU Constantin în lunile decembrie 2010, adică tot în anul 2010.

- Aceleași greșeli le-a admis și procurorul din Procuratura r-lui Călărași, care a instrumentat cazul, care n-a ținut cont de prevederile 327 alin.(2), lit.b) Cod penal, în redacția prevederilor din anul 2010. Prin urmare, astfel de subiect al infracțiunii pe art. 327 CP în redacția anului 2010, nu era și nici nu exista, deoarece Legea nr. 199 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, a fost aprobată de Parlament la 16 iulie 2010 și a fost publicată în Mon. Of. din XXXXXXXXXX, iar modificările la Codul penal au fost efectuate la XXXXXXXXXX, fiind publicate la XXXXXXXXXX.

Pînă atunci se aplica Legea nr. 158 din XXXXXXXXXX cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care a intrat în vigoare la data de XXXXXXXXXX.

Din aceste motive, apelanții consideră că SCURTU Constantin X a fost condamnat neîntemeiat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2), lit.b) CP pentru săvârșirea infracțiunii de o persoană cu funcție de demnitate publică.

În acest sens, apelanții consideră că nu există componentă de infracțiune.

Subsecvent, apelanții consideră că instanța de fond nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorilor, audiați în instanța de judecată, care au confirmat că în anul 2002 au avut loc adunări a grupului neapreciaților, cărora le-au revenit în rezultatul împărțirii cele 3 bunuri imobile ca: încăperea atelierului fostei brigăzi de tractoare, și două construcții hidraulice, construite de fostul Sovhoz „Rădeni”, care le foloseau la irigarea grădinilor sovhozului, fapt ce rezultă din Lista bunurilor sovhozului “Rădeni” la situația din XXXXXXXXXX, anexată la dosar pe care noi am prezentat-o din arhivă , fiind pusă pe ea parafa ahivei. Prin urmare instanța urma să determine în primul rînd ce fel de bunuri au fost repartizate grupului de cotași ai neapreciaților. Dacă ne referim la Construcțiile hidraulice,- atunci ținem să menționăm că acestea sunt niște construcții artificiale, construite de fostul Sovhoz pentru captarea apelor, care ulterior au fost reconstruite de SCURTU Constantin. Prin urmare instanța de fond nu a înțeles că la caz nu este vorba de dambele unor iazuri naturale, deoarece așa ceva nu există în realitate. Denumirile de Ichel, și Valea părului, sunt niște denumiri populare date de consătenii s. Rădeni. Terenul pe care se acumulează apa, nu a fost supus privatizării, acesta fiind dat în arendă pînă în prezent. Or, C. SCURTU cînd a luat așa numitul iaz în arendă, acesta era fără apă. D-lui a luat doar terenul, după care a reconstruit personal construcțiile hidraulice, după care s-a acumulat apa. Instanța de fond nu a sesizat acest moment.

În apelul suplimentar apelanții atrag atenția instanței că la iazul „Valea părului” nici nu a fost anexat Plan cadastral a terenului subacvatic. Anume în Extrasul din Cadastrul de stat al apelor, la Cap. 5 și 6 prevede conform HG nr. 763 descrierea Construcției hidraulice (digului) și terenului din fondul apelor:

5) Capitolul V. CONSTRUCȚIILE HIDROTEHNICE baraj (dig) - va include informații privind construcțiile hidrotehnice și starea acestora;

6) Capitolul VI. TERENUL FONDULUI APELOR - va conține informații referitoare la terenurile aflate sub ape, albiile cursurilor de apă, cuvetele lacurilor, iazurilor, rezervoarelor de apă, mlaștinilor, zonele și fișiile de protecție a apelor, terenurile pe care sînt amplasate construcții hidrotehnice și alte structuri ale serviciului apelor, terenurile repartizate pentru fișiile de deviere (de pe maluri) a rîurilor, a bazinelor de apă, a canalelor magistrale și a colectoarelor, precum și terenurile folosite pentru construcția și exploatarea instalațiilor ce asigură satisfacerea necesităților de apă potabilă, de apă tehnică, de apă curativă și altor necesități de interes public.

Conform Codului apelor în vigoare pînă la a XXXXXXXXXX prevedea:

baraj (dig) - construcție hidrotehnică de pămînt, de piatră sau de beton, realizată în scopul reținerii unui volum de apă;

Astfel în lina Pasaportului iazului (obiectivului acvatic) si a Extrasului din Cadastrul de stat al apelor noi nu putem să

astfel în lipsa Pașaportului Iazului (obiectului acvatic) și a Extrasului din Cadastrul de Stat al Apelor, noi nu putem să identificăm bunul acvatic, și nici să determinăm valoarea lui la calificare, conform criteriilor de clasificare a pagubei în proporții considerabile sau altfel....

Pentru aceasta Procurorul urma să anexeze la dosar un Raport de evaluare, care la dosar nu există.

Daunele în proporții considerabile urmau a fi dovedite prin probe verosimile, pertinente și admisibile.

Prin urmare apelanții consideră că, acțiunile lui C. SCURTU nu pot fi încadrate la calificare sub prevederile dispoziției art.327 alin.(2), lit. b) CP, deoarece nu sunt probate daunele.

Din materialele dosarului rezultă că iazurile nominalizate sunt date în arendă și primăria încasează plata pentru arenda lor, indiferent de faptul că au fost împărțite dambele construite de fostul Sivhoz în cadrul procesului de privatizare a programului „Pământ” la cota valorică sau nu.

Anume din Lista bunurilor pentru privatizare a Sovhozului Rădeni, la situația din XXXXXXXXXX (f. d. 81-82, vol. II), se confirmă faptul că la balanța sovhozului era dambele iazului „Ichel „ și iazului „Valea Părului”, care au fost construite de fostul Sovhoz în scopul irigației. Aceste bunuri au fost incluse în lista bunurilor supuse privatizării, deoarece au fost construite din banii membrilor colhozului sau sovhozului, nefiind în vigoare Codul Apelor din XXXXXXXXXX, care a intrat în vigoare la XXXXXXXXXX și a fost abrogat la XXXXXXXXXX.

Dacă aceste obiective acvatice au statut de bun acvatic integral, acestea urmau să fie înregistrate conform art.2³ a Codului apelor, ceea ce nu s-a făcut.

Prin urmare apelanții consideră că toate pretențiile sunt inopozabile terților inclusiv și lui C. SCURTU. La caz este un litigiu civil și nu penal, în care autoritățile statului urmează să-și revendice bunurile în rezultatul anulării actelor juridice dacă se v-a dovedi că se încalcă dreptul de proprietate sau alte drepturi.

La caz, în rezultatul măsurărilor noastre, construcțiile de pământ denumite dig, sunt în realitate mai departe de hotarul terenului indicat în planul cadastral nr. 2538110093a terenului subacvatic anexat la dosar.

Procurorul nu a verificat nici acest aspect, nefiind dovedit prejudiciul, în lipsa evaluării, în lipsa Pașaportului tehnic și Regulamentului de exploatare a iazului, care sunt acte obligatorii pentru un obiectiv acvatic.

De asemenea la dosar lipsește Certificatul eliberat de OCT Călărași din 5.12.2015, care era în prima instanță, din care rezultă că Construcția hidrotehnică (damba) nr. 2538102559.01 aparține lui SCURTU veronica și nu lui SCURTU Constantin. Terenul subacvatic nr. cadastral 2538102559 aparține APL Rădeni.

Deliberând asupra motivelor invocate în apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță și suplimentar de către instanța de apel, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite parțial, din alte considerente, apelurile de bază și suplimentar ale inculpatului SCURTU Constantin X, și a apărătorului său MIHAILA Constantin, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Călărași din 27 octombrie 2016, de a casa această sentință în partea condamnării lui SCURTU Constantin X pe art. 327 alin.(2), lit. b) Cod penal și de a pronunța în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente:

1. La pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că procesul penal pe art. 42, 332 alin. (2) lit. b) Cod penal intentat în privința inculpatului SCURTU Constantin urmează a fi încetat, din următoarele considerente:
- Potrivit prevederilor art. 269 Cod de procedură penală *organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 239-240, 243, 279 și 324- 335 din Codul penal, precum și a celor săvârșite în conexiune cu acestea, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.*
- În cazul dat, s-a stabilit că la XXXXXXXXXX a fost pornită urmărirea penală de către Șeful SUP a IP Călărași Mihail Burchă în baza art. 327 alin.(1) Cod penal cauza penală nr. 2013160113 (f. d. 1 Vol. I).
- La XXXXXXXXXX prin ordonanța Prim-adjunctului al Procurorului General Andrei Pîntea a fost retrasă cauza penală nr. 2013160113 de la organul de urmărire penală al Centului Național Anticorupție și transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Călărași pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale (f. d. 186-187, vol. I).
- La XXXXXXXXXX a fost pornită urmărirea penală de către procurorul în procuratura r-lui Călărași Ion Moțpan în baza art. 332 alin. (2) lit. b) Cod penal (cauza penală nr. 2013168019) și prin aceeași ordonanță a fost încredințat efectuarea urmăririi penale pe cauza penală OUP al CPR Călărași (f. d. 130, vol. II). La aceeași dată cauza penală nr. 2013168019 a fost conexată la cauza penală nr. 2013160113 (f. d. 131, vol. II).
- Conform prevederilor art. 271 alin. (7) Cod de procedură penală *Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.*
- În situația dată, luând în considerație faptul că pe infracțiunea prevăzută la art. 42, 332 alin. (2), lit. b) Cod penal de care este învinuit inculpatul SCURTU Constantin ține de competența Centrului Național Anticorupție și nu există la materiale cauzei ordonanța motivată a Procurorului General sau a adjuncților lui care ar dispune efectuarea urmăririi

penale pe cauza penală nr. 2013168019 de către Inspectoratul de poliție Călărași, instanța de fond corect a conchis că urmărirea penală privind învinuirea lui SCURTU Constantin a infracțiunii prevăzută la art. 42, 332 alin. (2) lit. b) Cod penal este efectuată de către un organ necompetent potrivit prevederilor art. 269, 271 Cod de procedură penală.

• Astfel, potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală *sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă:* există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

• În cazul dat, urmărirea penală pe art. art. 42, 332 alin.(2), lit. b) Cod penal în privința lui SCURTU Constantin X a fost efectuată de către un organ care nu era competent să efectueze urmărirea penală, circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui SCURTU Constantin art. art. 42, 332 alin. (2) lit. b) Cod penal.

• Prin urmare, instanța de fond just a ajuns la concluzia că procesul penal în privința lui SCURTU Constantin X pe art. 42, 332 alin. (2), lit. b) Cod penal urmează a fi încetat din motivul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

• **Privitor la învinuirea adusă lui SCURTU Constantin X pe art. 327 alin.(2), lit. b) Cod penal**, Colegiul Penal reiterează următoarele:

• Potrivit actului de învinuire, SCURTU Constantin X se învinuiește precum că, în toamna anului 2010, deținând funcția de primar a s. Rădeni, r- nul Călărași, fiind persoană cu funcții de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu în interes personal, știind cu certitudine că cotele-părți valorice ale locuitorilor s. Rădeni, r-nul Călărași nu au fost repartizate între locuitori, că nu au avut loc adunări a locuitorilor s. Rădeni, referitor la repartizarea cotelor valorice și că toate documentele privind privatizarea bunurilor fostului sovhoz-zavod „Rădeni” se păstrează în localul primăriei, având acces liber la documentele menționate, a utilizat procese- verbale falsificate al adunării unui grup de cetățeni nedeterminanți, datat cu anul 2002 care nu corespund adevărului, precum că chipurile cetățenilor menționați le-a fost repartizată în natură cota-parte valorică în construcții, și anume lui SCURTU Veronica și SCURTU Tudor -a câte 50 % cotă-parte valorică din construcția hidrotehnică - damba iazului acvatic „Ichel”, iar lui Sajin Ivan - 35 %, Jordan Ana - 50 % și Sajin Tamara - 15 % cotă-parte valorică din construcția hidrotehnică - damba bazinului acvatic „Valea Părului”, persoane care sunt rude ale lui SCURTU Constantin ca autentice, și folosindu-se de încrederea acordată de cotași care i-au încredințat prin procură dreptul de a dispune de cota valorică după bunul plac, a întocmit contracte de vânzare- cumpărare cu soția sa Rodica SCURTU, astfel intrând în posesia bunurilor imobile menționate, (dambele iazurilor „Ichel” și „Valea Părului), fiind prin urmare cauzate daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale Primăriei s.Rădenii, r-nul Călărași, manifestată prin privarea de dreptul de repartizare administrare și gestionare a bunurilor acvatice menționate.

Astfel, SCURTU Constantin se învinuiește că prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (2), lit. b) Cod penal, după indicii **folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de demnitate publică a situației de serviciu, în interes material și în alte interese personale, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.**

• Tot el, se învinuiește precum că, în toamna anului 2010, deținând funcția de primar a XXXX, astfel fiind persoană cu funcții de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu în interes personal, știind cu certitudine că cotele părți valorice ale locuitorilor s.Rădeni, r-nul Strășeni nu au fost repartizate între locuitori, că nu au avut loc adunări a locuitorilor s.Rădeni referitor la repartizarea cotelor valorice și că nu au fost întocmite careva documente referitoare la repartizarea cotelor valorice, și că toate documentele privind privatizarea bunurilor fostului sovhoz-zavod „Rădeni” se păstrează în localul primăriei, având acces liber la documentele menționate, a organizat falsificarea proceselor-verbale al adunării unui grup de cetățeni nedeterminați, datat cu anul 2002 precum că chipurile cetățenilor menționați le-a fost repartizată în natură cota-valorică în construcții, date care nu corespund adevărului și anume lui Andronic Eughenia a câte 13%, Andrei Ion a câte 4%, Andrei Iulia a câte 3%, Alexa Maria a câte 3%, Cibotari Maria a câte 22%, Onța Irina a câte 8%, Morari Tamara a câte 6%, Rusu Nina a câte 6%, Pălitu Ion a câte 3%, Tihon Axenia a câte 5%, Subțirel Ion a câte-3%, cotă-parte valorică din atelierul de construcții de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s.Rădeni, ca autentice și folosindu-se de încrederea acordată de cotași care i-au încredințat prin procură dreptul de a dispune de cota valorică după bunul plac, a întocmit contracte de vânzare-cumpărare cu soția sa SCURTU Rodica, astfel intrând în posesia bunului imobil menționat, (atelierul de construcție de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s. Rădeni), fiind prin urmare cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale Primăriei s.Rădeni, r-nul Călărași, manifestată prin privarea de dreptul de repartizare administrare și gestionare a atelierului menționat.

• Astfel, SCURTU Constantin se învinuiește că prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. (2), lit. b) Cod penal, după indicii **folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de demnitate publică a situației de serviciu, în interes material și în alte interese personale, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice.**

• Potrivit art. 10 Cod Penal, *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.*

• În acest sens, Colegiul Penal remarcă că în cauza Scoppola contra Italiei, CtEDO a statuat că „art. 7&1 nu garantează doar principiul neretroactivității legii penale mai severe, dar de asemenea, și implicit principiul retroactivității legii penale mai blînde. Acest principiu se transpune prin regula, după care, dacă legea penală în vigoare la momentul

comiterii infracțiunii și legile penale posterioare, adoptate înainte de pronunțarea unei decizii definitive, sunt diferite judecătorul trebuie să o aplice pe cea ale cărei dispoziții sunt mai favorabile acuzatului”.

5. În scest sens, Colegiul Penal reiterează că prin Hotărârea nr.33 din XXXXXXXXXX a Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu) (sesizările nr.80g/2017 și nr.129g/2017) *Monitorul Oficial al R. Moldova*, 27-32/4, 26.01.2018, a fost declarat neconstituțional textul **“intereselor publice sau”** din alineatul (1) al articolului 327 Codul penal.

7. În susținerea soluției respective, Curtea Constituțională în pct.pct.68-76 al prezenei hotărâri, a statuat că, **pct.68** „art.327 din Codul penal sancționează fapta de abuz de putere sau abuz de serviciu. Prin alineatul (1) al acestui articol, legiuitorul a incriminat această faptă ca fiind: “Folosirea intenționată de către o persoană publică a **situației de serviciu**, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice** sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.”

pct.69. Curtea reține că infracțiunea de abuz de putere sau abuz de serviciu face parte din categoria infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, prin urmare fiind săvârșită de un subiect special, și anume de persoana publică.

pct.70. Curtea menționează că persoana publică, în calitate de subiect special al infracțiunii abuz de putere sau abuz de serviciu, este investită cu exercitarea atribuțiilor specifice serviciului public.

pct.71. Curtea menționează că pentru incidența infracțiunii de abuz de putere sau abuz de serviciu este obligatorie, în calitate de situație-premisă, existența prealabilă a unui serviciu în care făptuitorul își desfășoară activitatea. Totodată, organele de urmărire penală și instanțele de judecată au obligația de a identifica atribuțiile de serviciu care au fost încălcate în urma săvârșirii infracțiunii.

pct.72. De asemenea, Curtea observă că abuzul de putere sau abuzul de serviciu este o infracțiune de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile, și anume: “cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

pct.73. Curtea constată că în Raportul asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală, adoptat la cea de-a 94-a ședință plenară (8-9 martie 2013), Comisia de la Veneția a constatat că prevederi penale care interzic “abuzul în serviciu”, “folosirea inadecvată a puterilor” și “abuzul de putere” sau infracțiunile similare se găsesc în numeroase sisteme juridice europene. Comisia de la Veneția a menționat că poate exista necesitatea în asemenea clauze generale. În același timp, Comisia a subliniat că asemenea prevederi penale generale sunt foarte problematice, atât cu privire la cerințele calitative ale art.7 al Convenției Europene, cât și la alte cerințe fundamentale conform principiului statului de drept, precum previzibilitatea și securitatea juridică, și relevă, de asemenea, că acestea sunt în mod special vulnerabile la manevre politice abuzive.

pct.74. Comisia de la Veneția a recomandat ca prevederile penale naționale cu privire la “abuzul în serviciu”, “abuz de putere” și expresii similare să fie interpretate în sens restrâns și aplicate cu un grad înalt de prudență, astfel încât să poată fi invocate numai în cazuri în care fapta este de natură gravă, cum ar fi, spre exemplu, infracțiuni grave împotriva proceselor democratice naționale, încălcarea drepturilor fundamentale, subminarea imparțialității administrației publice ș.a.m.d.

75. În același timp, invocând jurisprudența Curții Europene în cauza *Liivik v. Estonia* (hotărârea din 25 iunie 2009), Comisia de la Veneția a menționat că dispozițiile care incriminează abuzul în serviciu, precum și interpretarea acestora, sunt moștenite din fostul sistem legal sovietic, iar autoritățile naționale se confruntă cu sarcina dificilă a aplicării acestor norme juridice în noul context al economiei de piață.

pct.76. Sintetizând recomandările enunțate de Comisia de la Veneția, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a adoptat, la 28 iunie 2013, la cea de-a 27-a întâlnire, Rezoluția nr.1950 (2013), în care invită organismele legislative ale acelor state ale căror reglementări penale includ încă prevederi largi referitoare la “abuzul de serviciu” să ia în considerare abrogarea sau reformularea unor astfel de dispoziții, în scopul de a limita domeniul lor de aplicare, în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția.”

3. De asemenea, cu privire la claritatea prevederilor **“intereselor publice”** de la articolele 327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) din Codul penal, Curtea Constituțională în hotărârea nr.33 din XXXXXXXXXX, a constatat următoarele:

pct.106. Examinând prevederile art.327 alin.(1) și art.361 alin.(2) lit.d) din Codul penal, Curtea constată că textul “intereselor publice” se regăsește în ambele componente de infracțiune în calitate de urmare prejudiciabilă.

pct.107. Curtea reamintește că anterior a declarat neconstituțional textul “intereselor publice” din art.328 alin.(1) din Codul penal, prin Hotărârea nr.22 din 27 iunie 2017. Astfel, Curtea reține că atât soluția, cât și considerentele din hotărârea menționată sunt valabile și aplicabile în prezenta cauză.

pct.108. În speță, Curtea reține că legea penală nu conține criterii clare, previzibile și accesibile pentru aprecierea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(1) și art.361 alin.(2) lit.d) din Codul penal, lipsa cărora determină organele judiciare de a aprecia impactul concret al acțiunilor persoanelor asupra unei valori abstracte, protejate de legea penală, precum este “interesul public”.

pct.109. În cauza *Liivik v. Estonia*, Curtea Europeană a reținut că criteriile utilizate de instanțele naționale pentru a stabili că reclamantul a cauzat un prejudiciu “considerabil intereselor statului” în calitate de funcționar public de rang înalt și că acțiunile sale au fost incompatibile cu “interesul general al justiției” - erau prea vagi. Curtea Europeană nu a fost convinsă că persoana ar fi putut să prevadă în mod rezonabil riscul de a fi acuzat și condamnat pentru faptul că prin acțiunile sale a provocat daune semnificative intereselor statului, **din motiv că norma penală implica utilizarea unor noțiuni largi și criterii de natură vagă, încât dispoziția penală nu corespundea calității legii cerute în sensul Convenției, în ceea ce privește efectele sale de claritate și previzibilitate** (§ 100-101).

pct.110. În acest sens, și Comisia de la Veneția în Raportul menționat supra (CDL-AD(2013)001) a subliniat că:

“95. [...] Articolul 7 (din Convenție) nu impune o previzibilitate absolută, iar interpretarea judiciară este uneori inevitabilă. Însă un anumit nivel de claritate juridică este necesar, **încât dispozițiile penale care folosesc astfel de formulări precum, de exemplu, “încălcarea statului de drept” sau “încălcarea democrației” cu ușurință pot fi considerate ca încălcând Convenția.**”

pct.111. Curtea menționează că **organele de drept nu se pot substitui legiuitorului în concretizarea laturii obiective a infracțiunii, realizând astfel competențe specifice puterii legiuitoare.** În Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016, făcând referire la jurisprudența Curții Europene, Curtea a statuat că: “Atunci când un act este privit ca infracțiune, **judcătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist** (§ 63).”

pct.112. Curtea constată că instanța de judecată la individualizarea răspunderii penale și pedepsei penale este obligată să stabilească cu certitudine urmările prejudiciabile ale infracțiunii incriminate inculpatului, or, potrivit art.7 alin.(1) din Codul penal, la aplicarea legii penale se ține cont de **caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite**, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. De altfel, atribuirea unor fapte infracționale concrete ca prejudiciind “interesul public”, în abstracto, nu poate satisface cerința de claritate și previzibilitate și totodată constituie o interpretare a legii penale extensivă și defavorabilă persoanei, contrar prevederilor art.3 alin.(2) din Codul penal.

pct.113. Curtea reține că interesul public reprezintă o noțiune complexă și dinamică, care, prin natura sa și prin raportare la dimensiunile economice, politice, sociale, juridice etc. ale statului și societății, variază în funcție de schimbările care se produc atât pe plan național, cât și internațional.

114. Curtea menționează că, potrivit art.2 din Codul penal, legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orânduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.

pct.115. Prin urmare, Curtea subliniază că **legea penală în ansamblu, prin întregul său conținut, are drept scop protejarea interesului public, care se particularizează prin identificarea unor valori juridice concret determinate.**

pct.116. Curtea constată că destinatarul legii care este învinuit de faptul că prin acțiunile sale infracționale a cauzat daune în proporții considerabile “intereselor publice”, în sensul art.327 alin.(1) și art.361 alin.(2) lit.d) din Codul penal, **este privat de posibilitatea de a determina fără echivoc urmările prejudiciabile concrete ale acțiunilor incriminate.**

pct.117. În Hotărârea nr.14 din 27 mai 2014, Curtea a statuat că **formulările generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.**

pct.118. Concluzionând cele menționate, Curtea reține că utilizarea în art.327 alin.(1) și art.361 alin.(2) lit.d) din Codul penal a noțiunii “intereselor publice”, care constituie o noțiune generică, ce nu poate fi definită, încalcă articolele 1 alin.(3) și 22 din Constituție [principiul legalității incriminării și pedepsei penale], precum și articolul 23 din Constituție [calitatea legii penale].”

), Astfel, Colegiul penal reține că, învinuirea înaintată lui SCURTU Constantin în temeiul art.327 alin. (2), lit. b) Cod penal, prevede în calitate de consecințe prejudiciabile „daune în proporții considerabile intereselor publice”, precum și „daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice”, și prin urmare, dat fiind că, sintagma respectivă a fost declarată neconstituțională, rezultă că, în acțiunile lui SCURTU Constantin lipsește semnul constitutiv a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2), lit. b) Cod penal - urmările prejudiciabile sub forma daunelor intereselor publice.

), Mai mult ca atât, Colegiul penal menționează că a treia faptă incriminată lui SCURTU Constantin în aceia că: Tot el, se învinuiește precum că, în toamna anului 2010, deținând funcția de primar a XXXX, astfel fiind persoană cu funcții de demnitate publică, folosind intenționat situația de serviciu în interes personal, știind cu certitudine că cotele părți valorice ale locuitorilor s.Rădeni, r-nul Strășeni nu au fost repartizate între locuitori, că nu au avut loc adunări a locuitorilor s.Rădeni referitor la repartizarea cotelor valorice și că nu au fost întocmite careva documente referitoare la repartizarea cotelor valorice, și că toate documentele privind privatizarea bunurilor fostului sovhoz-zavod „Rădeni” se păstrează în localul primăriei, având acces liber la documentele menționate, a organizat falsificarea proceselor-verbale al adunării unui grup de cetățeni nedeterminați, datat cu anul 2002 precum că chipurile cetățenilor menționați le-a fost repartizată în natură cota-valorică în construcții, date care nu corespund adevărului și anume lui Andronic Euqhenia a câte 13%, Andrei Ion a câte 4%,

Andrei Iulia a câte 3%, Alexa Maria a câte 3%, Cibotari Maria a câte 22%, Onța Irina a câte 8%, Morari Tamara a câte 6%, Rusu Nina a câte 6%, Pălitu Ion a câte 3%, Tihon Axenia a câte 5%, Subțirel Ion a câte 3%, cotă-parte valorică din atelierul de construcții de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s.Rădeni, ca autentice și folosindu-se de încrederea acordată de cotași care i-au încredințat prin procură dreptul de a dispune de cota valorică după bunul plac, a întocmit contracte de vânzare-cumpărare cu soția sa SCURTU Rodica, astfel intrând în posesia bunului imobil menționat, (atelierul de construcție de pe teritoriul fostei brigăzi de tractoare din s. Rădeni), fiind prin urmare cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale Primăriei s.Rădeni, r-nul Călărași, manifestată prin privarea de dreptul de repartizare administrare și gestionare a atelierului menționat, organul de urmărire penală, acuzarea a calificat-o pe art. 327 alin. (2), lit. b) Cod penal, după indicii folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de demnitate publică a situației de serviciu, în interes material și în alte interese personale, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice, însă din această învinuire nu reiese căror persoane fizice le-au fost cauzate daune considerabile, în ce volum, de ce aceste daune sunt considerabile etc., astfel, învinuirea că dânsul a cauzat daune în proporții considerabile ...drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice, nu este concretă și este pur declarativă.

1. Conform art.332 alin.(1) Cod Procedură Penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.
2. Astfel, potrivit prevederilor art.275 alin.(9) Cod Procedură Penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.
3. În aceste circumstanțe, dat fiind faptul că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, Colegiul penal v-a admite parțial, din alte considerente, apelurile de bază și suplimentar ale inculpatului SCURTU Constantin X, născut la XXXX și a apărătorului său MIHAILA Constantin, declarate împotriva sentinței Judecătorei Călărași din 27 octombrie 2016, v-a casa această sentință în partea condamnării lui SCURTU Constantin X pe art. 327 alin.(2), lit. b) Cod penal și v-a pronunța în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care v-a înceta procesul penal în privința lui SCURTU Constantin X pe art. 327 alin.(2), lit. b) Cod penal, pe motivul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspunderea penală.
4. În temeiul celor elucidate și expuse, călăuzindu-se de art. 391 alin.(1), pct.6), art.415 alin.(1) pct. 2), art. 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul,

DECIDE:

Admite parțial, din alte considerente, apelurile de bază și suplimentar ale inculpatului SCURTU Constantin X, născut la XXXX și a apărătorului său MIHAILA Constantin, declarate împotriva sentinței Judecătorei Călărași din 27 octombrie 2016, casează această sentință în partea condamnării lui SCURTU Constantin X pe art. 327 alin.(2), lit. b) Cod penal și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

De încetat procesul penal în privința lui SCURTU Constantin X pe art. 327 alin.(2), lit. b) Cod penal, pe motivul că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspunderea penală.

În rest, sentința se menține.

Decizia este executorie și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de 30 zile din momentul pronunțării deciziei motivate.

Decizia motivată, pronunțată public la 09 octombrie 2018, orele 14.00.

Președintele ședinței: /semnătura/

Judecătorii: /semnăturile/

Copia corespunde originalului

Judecător

ULIANOVSKI Xenofon